

Előfizetési árak:

Félévre . . . 80 Leu
Negyed évre . . 40 Leu
Egy hóra . . . 14 Leu
Külföldre egy évre 280 Leu
Hirdetés — Nyilvánt.
díjszabás szerint.

SZÉKELY UJSÁG

egyesülve a SZÉKELY HIRLAP-pal.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A
SZÉKELY UJSÁGOT
Néhai Molnár Emil
a
SZÉKELYHIRLAPOT
Biró Lajos alapította.

Felolvasó szerkesztő és kiadó:

Kovács J. István

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

KOVÁCS-HIRLAPIRODA, Str. Gen. Avarescu
1. szám.

Főszerkesztő:

Dr. I. Diénes Ödön

Maglavit-tól Genfig.

Csodálatos idöket élünk.

A nagy bizonytalanság ködében az egyszerűbb emberek köréből támadnak látnokok, akik pörölycsapásként szántanak végig a bünös emberi lelkeken s a palotaktól az utolsó kunyhó lakójáig így oktatják az elmerülteket:

— Térjete meg! Javuljato meg! Ha nem úgy tesztek, akkor semmit sem ér munkátok és jön a halál!

A maglaviti csoda már több, mint tömeglenyügözés.

Ez már egyenesen átalakulási folyamat.

A lelkek vibrálása és keresése a jónak, a szépnek, valami elérhetetlennek.

Hát már annyira el volnánk merülve az anyagiasságban, a bünben, hogy Maglavit-ból kell hirdetni az oda zárandókó népeknek és papoknak a jobb, tisztultabb életre való felébredést?!

A múlt héten kis székel városunkon keresztül jött egy vándor. Poros volt a ruhája, szakadozott a bocskora és ajkáról áradt a csodaváró napok lélekzsisbasztó szava.

Maglavit-ból jött és a hegyeken keresztül hazafelé tartott.

Elmondotta, hogy a világháboruban az ő lelke is kirekesztődött az isteni hit napsugaras udvarából. Egyszer, elkeseredett pillanatában, megfenyegette az Eget, mire gránát robbant mellette és ő attól az órától kezdve néma és süket maradt. Csattanóképpen előadta aztán, hogy Maglavit-ben volt és ott nyerte vissza hallását és beszélőképességét.

A vándor szavát nem lehetett ellenőrizni, de csodálatos, hogy már a népszélesebb rétegeiben befogadják a csodátevő híreket, sőt már ujságok hasáboakat szentelnek e dolgoknak.

A jóslásoknak és csodáknak napjait éljük, mintahogy megvolt ez mindig, valahányszor a nemzetek idegizgató, nehéz napokat éltek át.

Annak idején Santa Sibilla a világvégéről adott le titokzatos jóvendölést, szólva a következő jóslással:

„Az utolsó idökben a kocsik lovak nélkül fognak járni s a földnek az egyik szélétől a föld másik széléig el fog hallatszani az emberi hang.”

„... az utolsó idökben — írja maga Pál apostol is (II. Tim. III. 1) — nehéz idök állnak be, mert lesznek az emberek magukszeretők, pénzsóvárok, kérkedők, kevélyek, káromkodók, szülei iránt engedetlenek, háládatlanok, tisztátalanok, szeretet nélkül valók, kérlelhetetlenek, rágalmozók, mértéklenek, kegyetlenek és a jónak sem kedvelői, árulók, vakmerők, fe fuvalkodottak, inkább a gyönyörnek, mint Istennek szeretői, kiknek még a kegyesség látszata, de (meg) tagadják annak erejét.”

Ime, kétezer esztendő távlatából megjósolta a próféta a világ bukását, amikor a bünök annyira megsaporodnak, hogy az emberek megriadva önönmauktól, beállnak a csodavárók soraiba.

A maglaviti eset a néplelek beteges jelensége, melyet — odajutottunk már — komoly napilapok is színes ri-

A magyar politikai élet szenzációja.

Gömbös miniszterelnökért német repülőgép ment és elvitte vadászni.

A magyar politikai életnek nagy szenzációja van. Gömbös Gyula magyar miniszterelnök csütörtökön reggel kilenc óra ötven perckor azon a repülőgépen, amelyet a német kormány küldött utána és melyet Bodenschatz, Göring porosz miniszterelnök adjutánsa vezetett. Göring meghívására Németországba utazott, ahol először a Schorheid-i vadászatot vesz részt, majd nem hivatalos minőségben látogatást fog tenni Hitler kancellárnál is.

Gömbös magyar miniszterelnököt Antal István dr. külügyi sajtófőnök, Mengele követségi tanácsos, Pakacsi-Bessenyei tanácsos és Szakvály őrnagy adjutáns kísérték el németországi útjára.

A sajtó a legmelegebb hangon ír Gömbös magyar miniszterelnök németországi útjáról. Ugyanakkor a francia lapok titokzatos tárgyalásokról írnak, amelyek Berlin mellett fognak lefolyni, Göring Schorheid-i vadászakastélyában. Ide állítólag már szerdán

két lengyel tábornok érkezett meg és csütörtök délelőttre várták Gömbös magyar miniszterelnököt.

Ugyancsak Schorheid-ban tartózkodik Riebertropp is. A vadászakastélyt a német titkosrendőrség közegei a legteljesebben elzárták a külvilágtól.

Előreláthatólag nagy visszhangja lesz ennek a találkozásnak a világsajtóban.

Érdekes nyilatkozatok hangzottak el a vasárnapi tanítógyűlésen.

Teljes vallásszabadság az iskolákban.

A múlt vasárnap a kézdi-orbai járás áll. el. és felekezeti iskolák tanítói gyűlésre jöttek össze városunkban, hogy megbeszéljék az új iskolai év tennivalóit.

A gyűlés szellemi színvonalát Musatescu tanügyi felügyelő beszéde képezte. Az inspektor részletesen beszélt a gyakorlati oktatásról, a felnöttek iskolájáról, a tisztaságról és higiénáról, amely — úgy mond — a civilizáció fokmérője, beszélt a vallásos nevelésről, hangsúlyozva, hogy egy gyereket sem kötelezhet az arra, hogy más felekezet templomát látogassa. A tanító a szeretet és művelődés katonája kell legyen... Megbocsáthatatlan vétek, ha a tanító a hivatásáról megfélemedezve, a kor divatos jelszavainak a szolgálatába szegődik.

A gyűlés végén Fortuna helyettes tanfelügyelő, Zabala-i áll. el. isk. igazgató utasítást kért az inspektortól arra nézve, hogy

a nevek romános használata milyen formában engedhető meg, mivel nagyon sok esetben tapasztalható, hogy egyes tanulók hol a keresztnevét, hol a vezetéknévét, hol pedig mindkettőt románosan vezetik be az okmányokba. Musatescu erre az élet legtermészetesebb hangján kijelentette:

— A család nevét a törvény védi. A vezetéknév ősi vagyons és még egy betűt sem szabad azon önkényesen megváltoztatni!

A gyűlés a Vigadóban folyt le s azon közel 200 tanító vett részt. Megjelent a gyűlésen a vármegyei tanfelügyelő, D. Stan.

A tanfelügyelőket az állomáson a tanítók kara fogadta, kiknek nevében Dima, helybeli áll. el. isk. igazgató üdvözölte meleg szavakban.

A gyűlés után a tanítók társas ebédre jöttek össze.

Leleplezték az ojdulai pénzhamisító műhelyt.

A tehenét kereső gazda bukkant rá éjnek idején a pénzverő gépre.

Különös módon leplezett le az ojdulai csendőrség egy pénzhamisító-telepet, mely éjszaka az erdőben működött.

Moise Lucaci ujdulai szabómester szeptember 22-én jelentkezett a csendőrsőn és előadta, hogy az éjszaka folyamán ellopták a tehenét. Elindult, hogy megkeresse s így jutott az ojdulai erdőbe. Az erdő mélyén egyszerre kopácsolásra lett figyelmes. Elbujt a bokrok és fák között s négykézláb lopózott a tisztás felé, ahonnan az erdőben szokatlan hangok hallatszóttak.

— Ismeretlen ember állt a tisztás közepén — mondotta Lucaci, — s a föld felé irányított villanylámpa fénye mellett egy géppel dolgozott. Megfigyeltem, hogy a gépminden ütésre kerek pénzdarabokat dob ki magából. Továbbra is lesben álltam. Meg-

vártam, amíg a hamisítók bevégezik munkájukat és elrejtik az előkészített rejtékhelyre a készüléket s a még nem teljesen kész pénzdarabokat. Most azonnal eljöttem ide, hogy jelentsem, amit láttam.

A csendőrök kiszálltak az erdőbe és átkutatták a tisztást. Lucaci vellemlésének helyességét mindenben igazolta a vizsgálat. Megtalálták az igen egyszerű, de kitűnően működő készüléket, mely még szabályszerű recét is csinált a pénzek szélére. A gép mellett ötvenöt darab huszlejeszt találtak.

A csendőrség azonban gyanusnak találta Lucaci romantikus történetét s ezért őt is letartóztatta. A szabómestert átkísérték a braşov-i ügyészségre.

portokban éleszenek és tovább harapódzni igyekeznek.

Vajjon a politika nagy prófétái, mikor a vonat és repülőgép a genfi csodátevő helyre viszi őket, gondolkod-e egy újabb világégés borzalmaira, mely felperzselheti azt a kevés hitet is, ami

még megmaradt az emberekben? Ha igen, miért nem akad közöttük egy bátor hang, mely elismeri a régi bünöket és az igazság bünös balzsamával kötöznék be a szétroncsolt, hitevesztett országok vérző sebeit.

Perköljai.

II. Lipót összehívja a rendeket.

— Muzeumunk levéltárából. —

(Az itt közölt országgyűlési meghívó értékes dokumentuma városunk muzeumának abból az időből, mikor II. Lipót teljesítve a rendek kérését, összehívta a nemzetgyűlést Budára, Kolozsvárra. Az országgyűlés Pozsonyba helyeztetve át, ott koronázták királlyá Lipótot 1790 nov. 15 én.

II. Lipót a legválságosabb helyzetben vette át az uralkodást. A török elleni háború még folyt, Poroszország is hadba készült és összeköttetésben állt a felkelésre kész magyarokkal. Belgiumban győzelmet aratott a forradalom, Csehország pedig erősen követelte a különválást s a magyar rendek az alkotmány visszaállítását követelték. II. Lipót bölcs belátással vette kezébe az ország gyepöljét. Poroszországgal megegyezett, lemondott Belgrádról s a magyar rendek követeléseit az ország függetlenségének elismerése és a protestánsok jogainak becikkelyezése dolgában teljesítette és összehívta az alkotmányozó nemzetgyűlést.

Az itt következő összehívó okirat Bereck városának szólott és teljes egészében közöljük.)

Sacrae Regiae, et Apostolicae Majestatis. Archi Ducis Austriae Magni Principis Transylvaniae et Sicularum Comitatus, Domini Domini nostri clementissimi Nominis!

Circumspecti Nobis Gratia! Salutem...

Minekutánna az isteni vézésnek második József felséges urunkat Római Császárt és Nemet, Magyar, Cseh, Dalmátia, Horvát, Thóth, Gallitia és Lodóméria Országoknak Apostoli királyát az Erdélyi Nagy Fejedelemségnek Nagy Fejedelmét a Székelyek ispánját a múlt februárius hónapnak 20 dik napján, ezen mulandó életből minden magzat nélkül ki szórítani rendelt volna. Hazánk 1722 dik és 1744 dik esztendőkhöz költ és N. Magyarországnak 1723 ban tett törvényein épült közönséges végzése szerint ezen Nagy Fejedelemségben a Fejedelmi kormány felséges II. Leopold kegyelmes urunkra, mint dicsőült II. József után azon egy felséges szülőktől való nagyobb testvérré háromolván méltóztatott Eöfelsége kormányzását annyiban is a törvény teljesítésén kezdeni a mennyiben ezen K. Feő Igazgató Tanáshoz bocsátott rendelete által az országnak közönséges és törvényes gyűlését Augusztusnak 30-dik napjára Kolozsvár sz. királyi városába a hívséges hitnek letétele és az országot illető egyéb dolgoknak köz értelem-ből leendő elő mozditása végett kegyelmesen hirdetni parantsolta.

Valamint annak okáért minden a kiből Fejedelméhez tartozó hívség és Hazájához való szeretet tagyon, az országh ezen régén óhajtott gyűléseknek tartására nyújtott alkalmatosságát örömmel fogadja, úgy

kegyetek kerületében levő religiókól egy egy deputátus az országgyűlésre rendeltessék. Sic facit... stb. Transylvaniae Gubernio, Cibini die 30-a Julii 1790. Georgius Bánffy gubernátor. Dávid Székely cancellarist. Wolfgangus Cserey secretarius.

Figyelő.

Erdélyi magyar kisebbségünket a háboru után elsősorban a városokban érte nagyobb veszteség az intellektuális elemek gyökérvészése és meggyérülése folytán, meg a gazdasági életben beállott változások következtében. Arra, hogy a romlásnak ez a folyamata egyes helyeken milyen mértékűt ölt, megdöbbentő adatokkal világítanak rá Erdély legmagyarabb megyéjének székelyvárosa, Székelyudvarhely két legnépesebb egyházának népmozgalmi statisztikájának számadatai, melyek az alábbi egyházi kimutatásokban mélyszéges, pusztító bajokra vetnek fényt, amikről tudnunk kell és ami felől tennünk kell sürgősen, mielőtt nem késő.

Ebben a városban a születések száma a római katolikus egyházközség anyakönyvi kimutatása szerint 1913-tól 1934-ig 129-ről 74-re apadt, a halálozások száma ezzel szemben 107 volt. Nem nyújt kedvezőbb képet a református egyházközség kimutatása sem, amely szerint a születések száma, mely 1913-ban 53 volt, 1922-ben 55-re, a következő évben pedig 60-ra emelkedett, 1932-ben 39, 1933-ban már csak 26, 1934-ben pedig mindössze 22 volt. A házasságkötéseknél viszont nem mutatkozik jelentősebb változás, mi a gyermektelen házasságok ijesztő szaporodására mutat, mely a gazdasági viszonyok leromlásának a következménye, miután a város magyarságának zöme kisiparos és egyéb kisexistencia, akikre fokozottabb mértékben sulyosodik a mai idők terhe.

Sürgős és hatásos akcióra van szükség, mely mielőbb elejét vegye a bajoknak.

Világhírű a székely aragonit,

amely most nem tudja átlépni a vámhatárokat.

Corundi aragonit bányának párja nincs a földkerekségen. 24 különféle színárnyalatú aragonit fajtával dicsekedhetik, amennyivel a világhírű braziliai lelőtelepek sem rendelkeznek. Olaj, barna, szénfekete, zöld, sárga, fehér, szürke, rózsaszín aragonitfélésekből készült dísz tárgyakat tart raktáron a bányákkal kapcsolatos corundi aragonit gyár, mely egyetlen Romániában.

Afelől is tájékozatlan a közönség, hogy mennyi hosszadalmas vegyi és műszaki eljárásnak kell alá vetni az áttetsző nemes ásványt, míg „írásztalképes” állapotba jut. A kitermelt és durva felületű aragonit hasábokat lassu munkával kisebb-nagyobb darabokra hasítják.

A kemény acélfűrészek csak vezetik a

vágást, mert az aragonitot, mely nem egyéb szénsavas mésznél, a hasáb vastagsága 40 centi, kvarcporral „fűrészelik.”

A lemeztett aragonit darabokat ezután acél eszterga-padba fogják s carborundum korongokkal végzik a durvább kialakító munkát.

Az így kívánt formára faragott aragonitra, (pl. vázára) újabb hármass eljárás várokozik: A csiszolás, a simítás és végül a fényezés.

A csiszolást, akár csak a maratást, finom carborundummal végzik, a simítást természetes és műhabkövel, valamint kigyókövel, míg a munkák befejezését jelentő fényezést újabb két anyaggal: heresóval és ónhamuval. Ez utóbbi eljárás adja meg az

Ketten beszélgetnek.

— Jónapot Mihály bácsi!

— Jó napot János! Na, mi hír?

— Éppég én is azt akarám kérdeni Mihály bácsitól. Met asszonygák, hogy maga a társulat mindentudója, a város hírharangja, a legokosabb ember e faluban, akitől még az öregebbek is nem szégyenlenek tanácsot kérni.

— Na ha hír kell magának János, azt mondom, hogy cudar kilátások vannak. A fa drágul, a lencsének nincs ára és felfelé megy borban a gyöngy...

— Ajaj Mihály bácsi, ez már köznap dolog, olyan téli időszak előtti nyavalygások. Valami politikai dolgot tessék már mondani. Bu-ik-e kormány? Jön-e már Maniu? Met ezt a helyzetet nem bírom már tovább szusszal.

— Na János, erősítse csak kissé magát, mert mostanában a kormány nem szándékszik a maga kedvéért ott hagyni a jó pozícióját. Bolond is volna, ha azt tenné. Neki könnyű. Tatarescu meg is mondta, hogy újból erősödött. Tudja, a nyaralás, a napkura, a vízkura, az egy-két liter bor, melléje a nyárson sült hus, erősíti az izmokat.

— Hát mondja Mihály bácsi, tényleg lesz-e háború? Met mindig fé-

lek, hogy reggel már visznek. Az éjjel is álomban katona voltam és úgy aprítottam az ellenséget, mint Józsi a tököket a marháknak.

— Legyen bátor János, magára úgy sem kerül sor. Maga megtette már a kötelességét az asszonyok mellett. Különben is ne higgyen azoknak a külpolitikai ijesztgetéseknek. Az egész csak diplomáciai csellogás. Addig ijesztgetik egymást, amíg mindenik úgy megijed, hogy apránként hátat fordítanak egymásnak és nem törődnek, hogy a másik mit csinál a háta mezején. Különben a külpolitika még mindig egy helyben áll, mint Marci bá' lova a kocsmá előtt. A gazdája benn a boros asztal mellett a felett vitatkozik a falu bölcseivel, hogy miképp lehetne a juhok garázdálkodását a mezőn megakadályozni. Vitatkoznak, lármáznak, — hozz még egy fél litret Dénes és végül kihörpintik a poharat, megállapítva, hogy ejnye milyen jó eszmekört szögezünk le; elhatározzák, hogy holnap érdemes folytatni az eszmetársalkodást, addig még akad valami érdemdus eszme. Marci bá' ki-megy a korcsmából, nagy vitézüli kezébe kapja a gyepölüt, rácsap az egyesre, a lö vickándozik, aztán szép csendesen hazakocognak...

— Jaj de szépen beszélt Mihály bácsi... Csupán azt mondja meg,

hogyan lesz-e a reformátusoknál kántorválasztás?

— János! E kérdésre én is kérdés-sel felek. Mondja, fizette-e be a kántor-jét, hogy kántort válasszon? Nem? Akkor mit akar?

— Jó, jó, nem muszáj az embert ennyire megpirongatni itt a nagy nyilvánosság előtt!

— No nem azért mondtam, hogy sértve érezze magát, csak figyelmeztetni akartam az egyháza iránti kötelezettségekre, mert sokan vannak, akik csufot üznek ezekből, dacára annak, hogy esküt is tettek annak idején, mint presbiterek. Különben mondja, merített már a Jólét kútjából?

— Hát a' mi, Mihály bácsi?

— Jé, még maga azt sem tudja. Ez fiam ugynevezett türelmi játék, a számítása így hangzik: $5 \times 5 \times 5 \times 5 = 3125$. Jöjjön el hozzám, mert ez magának tulmagas és meg kell magyarázzam.

— Köszönöm jó szándékát Mihály bácsi! Még csak egyet. Hallotta-e, milyen muri volt a Transziban? Nem? No lám, pedig ez érdekes volt. Cimnek azt lehetne adni: „Utolsó fellobbanás”. Fellobbanása a fiatalságnak, a nyárnak. Erről érdemes volna eldiskurálgatni.

— No Isten áldja Mihály bácsi!

— A mindeneket átölelő szeretet magával is, János! — z. —

aragonit tárgyak sikamlós fényességét és tüztét. Az így elkészült egyszerűbb tárgyak máris csomagolhatók, ellentétben azokkal, melyek több különféle színárnyalatú aragonitot egyesítenek magukba, avagy apró ércöntvény díszítéssel kombináltak, például aragonit alapú serlegek, szobrocskák, tintatartók stb. Ezekre még az összeillesztés sok körültekintést igénylő munkája vár.

A corundi aragonitgyár világpiacra is ismert s amíg a vámhatárok torlasza nem tornyosult kivitele elé, Amerikába és Franciaországba is szállított aragonit tárgyakat,

nyersanyagot pedig több európai államba és tengerentúrra is.

Az ország piacát a corundi gyár látja el aragonit tárgyakkal, művészi kivitelű szent-égtárlói, íróasztal készletei, lámpái és apróbb-nagyobb díszmű tárgyai az ország határain túl is nagy keresletnek örvendtek.

Ilyenformán Corund forgalmát ma már nem határozhatja meg csupán a fazekas ipar, de komoly formában kell számolni az odaváló aragonittal is, mely szingapúrban az egész világgal állja a versenyt...

Székelyi Sándor Bey.

Amit az árok mutat. Bányai János a város geológiai viszonyairól.

A múlt számunkban a csatornázással kapcsolatosan felhínyt földrétegből érdekes megfigyeléseket írt le lapunk munkatársa, dr. I. Diénes Jenő. Ezzel egyidejűleg időszerűnek tartottuk megkérdezni Bányai Jánost, a város geológusát városunk földtani viszonyairól.

A kiváló geológus a következőket mondtotta:

— A város nagyobb része egy 20 m. magas terráson épült, amely főként a torjai Büdös felől lehozott vulkáni homokból áll. (Erre vonatkozik a „Fehermartok” elnevezés is!) A kantai rész már a jelenkori árterületen fekszik, amely ép ezért nedves a magas talajvíz miatt. Ujabbán a Torja patak medrének a mélyüléseével s a Rácok patak szabályozásával sokat száradt. Különben az egész medence, melynek a közepén a város

fekszik, a Kárpátok kanyarulatának a keletkezésével egyidejűleg mélyült ki s lassanként töltődött fel a hegyekről behordott törmelékkel. A medencének most is állandó súlyedő tendenciáját és a törmelék összerokkanását a mostanában is megismétlődő kisebb földrendések igazolják.

— A környező hegyek mind kárpáti homokkőből és a közéje települt agyag és márga palából állanak, azaz mind vízből leülepedett kőzetek. Az egykori vulkánizmus legközelebbi helye a torjai Büdös, Bálványosvár és a Szent Anna és Mohostavak ikerkráterét körülvevő csucskok.

— A város déli oldalán az Akasztófa domb környékén a széndioxid feláramlása ma is tart. Ezzel kapcsolatos a Fortyogó-füzdő és környékének borvíz forrásai is. Ezek erősen alkalikus-nemes-vasas borvizek.

Fregoli és az abesszinek.

Olaszországban él egy öreg ur, akit valószerűleg nagyon érdekelt az Abesszinia elleni hadikészülődés. Ez az öreg ur nem más, mint Fregoli, a világhírű átváltozó művész. A csapatszallító hajók bizonyára arra az időre emlékeztetik, amikor őt szállították a bolognai kaszárnyából Abesszinába. Az abesszin-olasz ellentét majdnem egyidős Fregolival. Ő most 79 éves és toscanai visszavonultságában megírta emlékiratait, amelyekben egész fejezetet szentel massauai tartózkodásának. Abban az időben, 1889-ben szüneteltek éppen az ellenségeskedések a fehérek és az etiópok között. A katonák rettenetesen unatkoztak a forró afrikai városban és rákaptak a különböző szerencsejátékokra. Baldissera, hogy a katonákat eltérítse a szerencsejátékoktól, magához hívta Fregoli káplárt, akinek különös képességei már akkor kezdtek ismertek lenni és megbízta, hogy állítson fel színházat. Fregoli hamarosan össze is állította a színtársulatot, természetesen a garnizon tagjaiból.

— Soha sem fogom elfelejteni — írja Fregoli visszaemlékezéseiben — a jelenlévő abesszin főnökök remült felkiáltásait. Miközben játszottam, láttam, hogy a harcosok reszketnek a felelemtől. Azt hitték, hogy átváltozó művészetemet valami gonosz szellem segítségével köszönhetem.

Ha ma Afrikába menne Fregoli, bizonyára ő csodálkozna és nem az abesszin főnökök. A szerepek ugyanis kicserélődtek. Most már Afrika a nagy átváltozó művész, sivatagjain vasut halad, a néger kunyhók felett repülőgép kering és az etiópok sokkal nagyobb csodáktól nem fének többé, mint Fregoli művésze volt. Bizonyára rájöttek már arra, hogy Fregoli művészetét nem a gonosz szellem sugallja. Megismerték a vasutat, az autót, a repülőgépet és a sok félelmetes öldöklő szerszámot, amelyekben valóban a gonosz szellem lakik.

SPORT.

Bajnoki mérkőzés a Sinkovits-sportpályán.

Ma, vasárnap a Sinkovits-pályán az S. S. G. H. (Gheorgheni) és a K. S. E. játszik bajnokit.

A Mercur-pályán a tűzoltók zárógyakorlatával kapcsolatosan a rendőrség és tűzoltók futball csapata mérkőzik.

Magas a vérnyomása?

Fél a vesebajtól?

Igyék Szent-György vizet!

Jelentés

a helyi Múzeum 1934 december 31-iki állapotáról, illetve második évbéli gyarapodásáról.

— Előterjesztve 1935. szept. 11-iki Múzeumi Bizottsági ülésen Dr. Diénes Ödön elnök által. —

Tisztelt Múzeumi Bizottság!

Múzeumunk alapításának történetéről és 1933 dec. 31-ig terjedő első évről múlt évben tartott múzeumi bizottsági ülésen beszámoltam. Az erről szóló jelentést a nagy nyilvánosság számára a Székely Ujságban folytatásokban köztettem és arról különnyomatot készítettem, az füzetben is megjelent, melyet elkészülte után bizottságunk összes tagjainak, Múzeumunk pártolóinak és barátainak, továbbá más múzeumoknak és könyvtáraknak megküldöttem.

Most Múzeumunk életének második évéről, 1934 évről számolok be, előrebocsátva, hogy nem szűnt meg és nem csökkent közönségünk érdeklődése intézményünk iránt, amit bizonyít, hogy az 1934 év folyamán 139 adományozótól 1336 drb. tárgy érkezett és ennek a számnak a súlya annál nagyobb, mert ezek mind teljesen az adományozók önkéntes hozzájárulásai, minden gyűjteményi akció nélkül. A múzeumi főleltár (gyarapodási napló) szerint gyűjteményeink mennyisége 1934 Dec. 31-ig 12327 darabra szaporodott, ez ideig tehát a megnyitás óta eltelt 2 1/4 év alatt a gyarapodás 4025 drb. múzeumi tárgy.

1934 év folyamán, dec. 31-ig a gyarapodási napló 640—778 folyószámai alatt leltárba vett tárgyak, vagyis a gyarapodás, szakcsoportok szerint a következőképpen oszlanak meg:

A. RÉGISÉGTÁR:

I. Régiségek	138 drb.
II. Érem, pénz	270 „
III. Arckép, fénykép	11 „
E csoport gyarapodása	419 „
Régiségtár állománya dec. 31-én	3333 drb.

B. KÖNYVTÁR ES LEVÉLTÁR:

I. Könyvtár	208 drb.
II. Hírlapcsoport	88 „
III. Kisebbségi nyomtatványok	339 „
IV. Okiratok	154 „
E csoport gyarapodása	789 „
A könyv. és lev. osztály áll. dec. 31-én 7248 drb.	

C. Néprajzi osztály gyarapodása	47 drb.
Ezen csoport állománya dec. 31-én	276 drb.
D. Természettudományi osztály gyarapodása	27 drb.
Ezen csoport állománya dec. 31-én	1157 drb.
E. Szépművészeti osztály gyarapodása	12 drb.
Ezen csoport állománya dec. 31-én	70 drb.
F. Vegyes tárgyak gyarapodása	1 drb.
Ezen csoport állománya dec. 31-én	200 drb.
G. Mezőgazd. osztály gyarapodása	41 drb.
Ezen csoport állománya dec. 31-én	43 drb.
Az összes gyarapodás: 1336 drb.	
Az összes múzeumi tárgyak száma dec. 31 12327 drb.	

Az ez évi gyarapodás, úgy mint az előző években is, túlnyomóan városunk inkossagától került ki. Kézdijárás 10 községből 22 személy adományozott összesen 439 drb. tárgyat, Erdély más helyeiről 12 személy 178 darabot, Magyarországról 4 személy, (kik városunkból valók,) 23 drb. tárgyat, míg városunkból érkezett 101 személytől 696 drb. tárgy.

Múzeumunk alapításától kezdve 1934 dec. 31-ig összesen 469 személy adományozott különféle tárgyakat gyűjteményeink részére 12237 drbban.

100-nál több darabot adott 21 személy, összesen 7586 drbot, 10—100 drb tárgyat 127 személy, összesen 3841 drbot és 10-nél kevesebb egyenkénti darabszámmal járult hozzá 321 személy.

Az 1934 évi gyarapodás tárgyai között is van természetesen sok kisebb jelentőségű és értékű tárgy, de akad közöttük sok, számottevő fontossága is. Nem utasíthatjuk vissza senkitől, ha főleg az alig értékelhető tárgyat adományoz is, mert azokból lassankint a nagyobb becsű tárgyak kiválnak az adományok közül.

És hogy ne csak az itt felsorolt száraz számadatokkal tüntessem fel a gyarapodást, reámutatok ebből a fontosabb tárgyakra a következőkben:

Régiségi csoportunkban 42 drb. népvándorlás korbéli szaporulat van, az ujabbkori régiségek is több értékes dolgokkal, pl. régi székelyluszár kard tokkal, elültető öltözetes forgópisztoly, emberi csontok a helybeli „akasztófa domb”-ról, régi edények, eszközök, stb., gyarapodtak.

Eremgyűjteményünk több, XVII és XVIII. századbeli lengyel, magyar, német, bajor-ezüstpénzzel, többféle katonai éremmel, fényképgyűjteményünk több történelmi értékűvel szaporodott. (Folyt. köv.)

HIREK.

Szeptember

28

-1-9-3-5-

— Időjárás szept. 22—28-ig. Több mint két heti szárazság után csütörtökön, szept. 26-án d. u. az eddig állandóan teljesen derült ég beborult és esni kezdett. Pénteken este 11 óráig többször hullt csendes, szitáló eső, úgy hogy a két nap csapadéka összesen 78 mm.-t tesz. Szombatra a felhőzet ismét szakadozni kezdett. Az eső nagy hőmérséklet csökkenést is hozott, vasárnaptól csütörtökig a délutáni meleg 25 C° körül volt, ekkor igen hűvökre fordult, úgy hogy pénteken nem emelkedett fennebb a hőmérő 13°1 foknál. Legmelegebb volt szerdán, 25°3 C°, leghűvösebb szombatra virradólag, 8°1 C°. A hét első fele szélcsendes volt, csütörtökön Day., pénteken Ny. és szombaton Eny. irányú gyenge szelek fújtak. A légsúlymérő legmagasabb volt vasárnap, 22-én 706,5 mm., legalacsonyabb csütörtökön d. u. 693,9 mm.

— Róm. kath. óvoda Sít.-Gheorghén. Megyénk székvarosában a múlt vasárnap szentelték fel ünnepiesen a római kath. óvodát. A lélekemelő ünnepségen részt vett az erdélyi róm. kath. iskolák főtanfelügyelője, dr. Boga Alajos is. A tanfelügyelő egy napra átrándult városunkba is a gimnázium meglátogatására.

— Agyonverték a juhászok egy székely gazdát. Zabala községből Pásztor Lajos, Kereszties János és Fejér József gazdálkodók, valamint Tompa Miklós községi rendőr a határra mentek, az állandóan tilosba kalandozó pásztorok ellenőrzésére. A nyáját tilosban találták, mire felelősségre vonták a pásztorokat, akik szorongatott helyzetükben éles fűtyjelekkel hívták segítségül társaikat. Botokkal és fejszékkel felfegyverkezett paktárok rohantak elő és az ellenőrző bizottság tagjaira támadtak. Véres élethalálharc támadt, amelynek során Pásztor Lajos halálos sebet kapott és a helyszínen kiszenvedett. Kereszties János és Tompa Miklós eszméletlenül maradt a csatateren, míg az aránylag könnyen sebesült Fejér József a faluba szaladt, ahol a csendőrségen jelentette a történeteket. Két pásztort letartóztattak.

— BETÖRÉS. A Szénpiacon az özv. Megyaszainé-fele trafikban az éjszaka betörők jártak. Az udvar felőli ablakon hatoltak be s pénzt, dohányt, pálinkát vittek el, Cigányokat gyanúsítanak a betöréssel.

